

Materiál je určen žáků 4. a 5. Ročníku v hodinách informatiky v návaznosti na učivo vlastivědné části oblasti Člověk a jeho svět a učivo českého jazyka.

- Žáci pracují s předloženým tištěným textem – **hledají v textu odpovědi** na předložené otázky, některé informace **dohledávají na Internetu**
- Ze získaných informací **sestavují referát** – strukturovaný dle otázek
- Při práci používají textový editor a jeho základní funkce – psaní, formátování textu, odstavce, odrážky
- Jsou vedeni k uvádění zdroje informací a obrázků

Pracovní text: DAVID, Petr; SOUKUP, Vladimír. Za strašidly na hrady a zámky. Dotisk 1. vyd.

Praha : Euromedia Group. k. s. - Ikar, 2006. ISBN 80-249-0593-0. s. 98-99.

Doporučený zdroj obrázků: http://commons.wikimedia.org/wiki/Main_Page

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Hana Pilařová
Materiál byl vytvořen v rámci projektu Základní školy Stráž, okres Tachov, příspěvkové organizace, registrovaným pod názvem „Škola na míru našim dětem“ a číslem CZ.1.07/1.4.00/21.2210

Zadání

Na základě předloženého textu a dalších potřebných informací z Internetu vytvoř referát na téma Karlštejn.

Upřesnění aneb co bude hodnoceno:

- 1) Zvol vhodný nadpis.
- 2) Vyhledej v tištěném textu potřebné informace. Chybějící údaje doplň pomocí vyhledávání na Internetu (v závěru příspěvku pak uveď zdroj).

Ve tvém příspěvku by měly být uvedeny informace vedoucí k zodpovězení následujících otázek:

- Kdo a kdy hrad založil? Ve kterých letech u nás tento panovník vládl?
 - V jakém slohu a kým byl hrad vystavěn?
 - K čemu měl sloužit?
 - Jaká je jeho současná podoba?
 - Co je tam k vidění?
 - Kdo a jak podle pověstí na hradě straší?
 - Co je pravdy tom, že na hradě nesměly být žádné ženy?
 - Jaká je otevírací doba (od dubna do října) a vstupné?
- Další zajímavosti, které objevíš a do svého textu zapracuješ jsou vítány.
- 3) Referát by měl být vytvořen jako souvislý text členěný do logických odstavců, pouze údaje o otevírací době a výši vstupného zpracuj na konec příspěvku do dvou označených tabulek.
 - 4) Na http://commons.wikimedia.org/wiki/Main_Page najdi alespoň jeden vhodný ilustrační obrázek a vlož jej do referátu (v závěru příspěvku pak uveď zdroj).
 - 5) Dbej na:
 - úplnost informací
 - souvislost a logiku textu
 - jazykovou správnost (pravopis)
 - technické zpracování a grafická podoba příspěvku – zarovnání obrázku v rámci textu, podoba vytvořené tabulky
 - dodržování typografických pravidel
 - uvádění zdrojů informací i obrázků
 - 7) Dále bude při hodnocení přihlíženo k:
 - vlastním formulacím – nemá jít o přepis textu, ale o tvorbu textu vlastního
 - přístupu k práci v hodině – aktivita, soustředění, schopnost dotáhnout práci do konce
 - dodržení termínu odevzdání

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Hana Pilařová

Materiál byl vytvořen v rámci projektu Základní školy Stráž, okres Tachov, příspěvkové organizace, registrovaným pod názvem „Škola na míru našim dětem“ a číslem CZ.1.07/1.4.00/21.2210

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Karlštejn – práce s textem

Pracovní text:

KARLŠTEJN

POMNÍK OTCE VLASTI

Karlštejn je zřejmě nejznámějším a také nejlépe dochovaným českým hradem. I když jeho dnešní takřka pohádkový vzhled je zčásti dílem konce 19. století, kdy se mu architekté při puristických úpravách v letech 1868–1899 pokusili navrhnout ryze středověký vzhled, neztratil nic ze své monumentálnosti a velebnosti. Na skalnatém kopci nad Budňanským potokem jej v roce 1348 založil český král a římský císař Karel IV. Nebyl stálou panovníkovou rezidencí, ale především bezpečnou schránkou pro uložení říšských korunovačních klenotů a dalších cenností a také místem, kam král občas jezdil za odpočinkem a rozjímáním. Hrad vystavěla do roku 1357 královská stavební huť v čele s Matyášem z Arrasu a Petrem Parléřem, dalších několik let se pak pracovalo na umělecké výzdobě vnitřních prostor. Srdcem celého hradu je mohutná čtyřpatrová Velká věž s nádhernou kaplí sv. Kříže, jejíž stěny jsou vykládané drahými kameny, vyzdobené gotickými malbami a 127 deskovými obrazy světců z let 1357–1363 od Mistra Theodorika. Zlacená klenba kaple znázorňuje hvězdnou oblohu. Právě tady, ve výklenku nad oltářem, dal Otec vlasti uložit říšské klenoty a ostatky svatých. Dřevěná krytá lávka spojuje Velkou věž s nižší věží Mariánskou, v níž najdeme kostel P. Marie a soukromou panovníkovu svatyni – kapli sv. Kateřiny, rovněž se skvostnou výzdobou. K pobytu císaře, jeho dvora a hostů sloužil Císařský palác s řadou honosných sálů a komnat. V nejnižším místě hradu stojí purkrabství, k němuž přiléhá úzké nádvoří se studniční věží a 81 metrů hlubokou cisternou.

PŘÍZRAK BLANKY Z VALOIS

Není divu, že tak starobylý a pohádkový hrad má svá strašidla. A není jich právě málo. Vypráví se například, že již samotné stavbě nepříály pekelné mocnosti a snažily se dílo mařit. Karel IV. proto povolal vyhlášené rytíře, aby se s ďábly utkali. Jak se však ukázalo, ani ti nejudačnější s pekelníky nic nezmohli, ty nakonec vypudil až prostý, ale chytrý ovčák. Ten se tu také občas zjevuje. Potkáme ho nejspíš za měsíční noci, oblečeného do kožichu, jak vede na provaze berana podivného vzhledu. Neprochází se tady pro nic za nic – hlídá karlštejnský poklad. Velmi zvláštní strašidelné jevy je možné čast od času spatřit u purkrabství. Mohou za to vojáci, kteří ve zdejších sklepích kdysi objevili mešní víno. Než jej stačili ochutnat, daly se sudy samy do

pohybu, s velkým hřmotem se vyvalily na nádvoří a zmizely ve tmě. Ještě dnes se tu prý někdy rozestoupí země, sudy z ní vypadnou a koulí se směrem

k hradní studni. Šlehají z nich plameny a obruče jsou rozžhavené do běla... Karlštejn má také svou Bílou paní, mlžnou přízračnou postavu, která se

dává na roubení studny a pláče. Je to prý duch první Karlovy ženy Blanky z Valois. Někdy se vydává i na cestu do podhradního městečka, klepe na dveře jednotlivých stavení a ptá se, zda jsou všichni doma. Když lidé přisvědčí, prozradí jim, kdo z nemocných se uzdraví a kdo naopak zemře. Proto se jí Budňanští báli, v noci nikomu neotvírali, a dokonce i zakrývali okna, jen aby Bílou paní ani koutkem oka nezahledli. Jiná pověst tvrdí, že se na hradbách v době úplňku občas zjevuje Bílých paní dokonce dvanáct. Jde o přízraky umučených panen. Kdysi se dvanáct vojáků rozhodlo, že je ze zakletí vysvobodí. Podmínkou bylo, že během celého roku nesmějí opustit hrad. Slib dodržel jen jejich velitel, ostatní slovo nedodrželi a za to je stihl strašlivý trest – jednou ráno je našli mrtvé s uřezanými hlavami.

CO MOŽNÁ NEVÍTE

■ Slabinou Karlštejna bývala voda. Kutnohorští havíři, kteří hloubili studnu, na ni ani v úrovni podhradního potoka nenarazili. Proto spojili vyraženou cisternu stolou s potokem. Tato skutečnost musela zůstat v přísné tajnosti. Při obložení hradu by totiž dobyvatelům stačilo přívod vody do stoly zahradit a posádka – bez dostatečného přísunu tekutiny – by byla nucena se brzy vzdát.

■ V minulosti se tvrdilo, že z příkazu Karla IV. nesměla na Karlštejně spát žádná žena. Na tom založil Jaroslav Vrchlický v zápletku své známé divadelní komedie Noc na Karlštejně. Panovníkův zákaz však zněl poněkud jinak a týkal se pouze těch částí hradu, kde se nacházely svatyně, tedy Velké a Mariánské věže, kde „nebylo nikomu dovoleno se ženou, byt i zákonitou manželkou, spát nebo lehat“. České královny měly – stejně jako jejich manželé – své komnaty a ložnice v Císařském paláci.

■ Malované desky s „nebeským vojskem Kristovým“, tedy s tvářemi světců a světic-mučedníků od Mistra Theodorika v kapli sv. Kříže jsou největším souborem gotických deskových obrazů na světě. Jsou zvláštní i tím, že malba pokračuje i na dřevěných rámech. Zobrazení svatí mají individualistické, zemité až jadrné figury a obličej. Proto se soudí, že malíři stáli modelem jeho současníci, zřejmě obyčejní lidé z jeho okolí.

■ Vstup do kaple sv. Kříže zajišťovaly čtyři dveře s devatenácti zámky. Do oltářního prostoru, odděleného mříží, mývaly přístup jen vybrané osobnosti a sám císař tam vstupoval bosý. Prostor kaple osvětlovalo při slavnostních příležitostech 1300 svíček, jejichž záře se dokonale odrážela zejména od klenby, znázorňující oblohu.

DAVID, Petr; SOUKUP, Vladimír. Za strašidly na hrady a zámky. Dotisk 1. vyd. Praha : Euromedia Group. k. s. - Ikar, 2006. ISBN 80-249-0593-0. s. 98-99.

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Hana Pilařová

Materiál byl vytvořen v rámci projektu Základní školy Stráž, okres Tachov, příspěvkové organizace, registrovaným pod názvem „Škola na míru našim dětem“ a číslem CZ.1.07/1.4.00/21.2210

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ